



15.09.2020

Asia/8

## § 150

### Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. talousarvioaloitteesta fysioterapeuttien palkkaamiseksi kouluihin opiskeluterveyden ja liikunnan tueksi

HEL 2020-003290 T 00 00 03

#### Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

#### Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Laura Pikkarainen, johtajalääkäri, puhelin: 310 42617  
laura.pikkarainen(a)hel.fi  
Tuija Arvo, fysioterapian ylihoitaja, puhelin: 310 50223  
tuija.arvo(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Talousarvioaloite, fysioterapeutin virkoja kouluihin opiskeluterveyden ja liikunnan tueksi, Karhuvaara Arja

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ja kolmen muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että kaupunki varaa vuoden 2021 budjettiin rahaa pilottikokeiluun, jossa palkataan fysioterapeutteja kolmen suurpiirin alueen kouluille opetuksen ja opiskeluterveydenhoidon tueksi, motoristen taitojen ja liikumisen lisäämiseksi sekä painonhallinnan ja tuki- ja liikuntaelin vaivojen ennaltaehkäisemisen tueksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta ei kannata vuoden 2021 budjettiin rahaa pilottikokeiluun fysioterapeuttien palkkaamiseksi. Lasten ja nuorten liikumiseen liittyviä terveyden ja hyvinvoinnin ongelmia on huomioitu so-



siaali- ja terveystoimen lapsiperheiden sekä kasvatus- ja koulutustoimen palvelujen sisällöissä, käytössä olevissa asiakas- ja hoito-ohjeissa ja yhteistyörakenteissa budjetin puitteissa. Kyse on moniammatillisesta kokonaisuudesta, jossa yhteistyötä tekevät muun muassa kouluterveydenhuolto, ravitsemusterapia ja fysioterapia. Helsingin Liikkumisohjelmassa tavoitteena on, että riittävä liikunnallisuus on osa lasten ja nuorten arkea ja oppimista, eikä kokonaisuutta tule näin ollen painottaa yhdelle ammattiryhmälle.

#### Kustannusvaikutukset ja toimenpiteet

Aloitteessa esitetään fysioterapeuttien palkkaamista projektiluontoisesti kolmen eniten ala-asteita sisältävän suurpiirin ala-asteille. Helsinki on jaettu kahdeksaan suurpiiriin, joista kolme lukumäärällisesti eniten ala-asteita sisältävää ovat koillinen, läntinen ja itäinen. Yhteensä edellä mainituissa suuriireissä sijaitsee 43 alakoulua. Yhden fysioterapeutin vuosikustannus on 50 000 euroa, jolloin 43 terapeutin palkkaamiseen tarvittaisiin 2 150 000 euron vuosibudjetti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon näkökulmasta uusi hanke ei toisi lasten ja nuorten terveys- ja hyvinvointihaittojen ennaltaehkäisyssä uutta tietoa ja vahvuutta. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että lasten ja nuorten motoristen taitojen kehittyminen, liikunnan lisääminen sekä painonhallinta ja tuki- ja liikuntaelinvaivojen ennaltaehkäisy on nostettu esille ja sen vuoksi lautakunta kannattaa aihealueen sisältöjen kehittämisen jatkamista ja vahvistamista nykyisissä palvelu- ja yhteistyörakenteissa.

#### Liikunta alakoululaisten oppimisen tukena

Kaupunkistrategian 2019–2021 mukaan Helsinki panostaa kestäväen kasvun turvaamiseen. Tämä tarkoittaa panostamista ennaltaehkäisevästi myös koululaisten terveyteen ja hyvinvointiin. Helsingissä asukkaiden liikkumisen edistäminen on nostettu kärkihankkeeksi. Riittävällä ja monipuolisella liikunnalla voidaan ennaltaehkäistä muun muassa koululaisten tietotekniikan käytöstä johtuvia tuki- ja liikuntaelinvaivoja ja edesauttaa fyysisen kunnon sekä liikkumisen taitojen kasvamista. Koulupäivän aikainen liikunta näyttää edistävän myös esimerkiksi luokahuonekäyttämistä ja tehtäviin keskittymistä.

Kouluterveydenhuollossa seurataan lapsen kasvua ja kehitystä vuosittaisilla terveystarkastuksilla. Oppilaiden vanhemmat kutsutaan laajoihin terveystarkastuksiin, jossa kartoitetaan lapsen ja koko perheen hyvinvointiin ja terveystottumuksiin liittyviä kysymyksiä, kuten liikuntaa, ruutuaikaa, nukkumista ja ravitsemusta. Ryhti- ja asentovirheisiin puututaan varhaisessa vaiheessa. Lapsille ja nuorille annetaan oman terveyden tukemiseen liittyvää terveysneuvontaa ja ennaltaehkäisyä sekä oh-



jataan ergonomisiin työskentelyasentoihin. Tarvittaessa terveydenhoitaja ohjaa lapsen fysioterapiaan.

Helsingin kaikki koulut ovat osallistuneet valtakunnalliseen Liikkuva koulu -hankkeeseen. Helsingin kaikki koulut ovat liikkuvia kouluja ja toimintaa kehitetään Liikkuva koulu -ohjelmasta tehtyjen analyysien perusteella Liikkumisohjelmassa. Helsingin Liikkumisohjelmassa (kärkihanke 2018–2021) yhtenä tavoitteena on turvata lasten ja nuorten terveys, fyysinen toimintakyky ja oppimisvalmiudet riittävällä liikkumisella. Tavoitteena on, että riittävä liikunnallisuus on osa lasten ja nuorten arkea ja oppimista. Edellä mainittujen hankkeiden lisäksi kouluilla on moniammatillisia EasySport-startti-, EasySport-liikunta- ja FunAction-liikuntaryhmiä sekä Koulupt-toimintaa (henkilökohtaista ohjausta) yli-painoisille lapsille.

### Fysioterapian rooli

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi järjestää lasten ja nuorten fysioterapiapalvelut 0–16 -vuotiaille. Lasten ja nuorten fysioterapiapalveluja tarjotaan perhekeskuksissa ja keskitetyissä avofysioterapian toimipisteissä. Helsingissä perhekeskuksissa toimii 12 fysioterapeuttia, jotka ottavat vastaan alakouluikäisiä lapsia.

Lasten ja nuorten fysioterapia on motorisen kehityksen sekä liikkumis- ja toimintakyvyn arviointia ja kuntoutusta. Kouluterveydenhoitaja tai muu terveydenhuollon toimija ohjaa lapsen fysioterapeutin vastaanotolle perhekeskukseen, mikäli havaitsee sille tarvetta. Fysioterapeutti voi myös tulla tarvittaessa käymään lapsen koululla. Fysioterapeutit antavat työpanoksensa myös moniammatilliseen lasten lihavuuden hoitoon (kuvattu hoitopolku ja EasySport-starttiryhmiä).

Fysioterapiaan voi tulla kertaluontoiselle ohjaus- ja neuvontakäynnille ilman lähetettä. Arvioinnin pohjalta suunnitellaan tarvittavat terapiatoimenpiteet ja kotiharjoitteluohjeet sekä edistymisen seuranta yhteistyössä lapsen, vanhempien sekä lähiverkoston kanssa. Fysioterapeutti kannustaa koko perhettä arkiliikkumisen toteuttamiseen ja lisäämiseen. Sekä kouluterveydenhuolto että fysioterapia ovat maksuttomia.

### Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Tutkijat suosittelivat monipuolisen, ikä- ja kehitystasolle sopivan liikunnan sisällyttämistä osaksi pedagogisia ratkaisuja oppimisessa ja opettamisessa. Erityisen hyödyllistä näyttäisi olevan opetukseen integroitu liikunta. Kestävyyskunnan ja terveyden välinen yhteys on voimakas. Fyysisen kunnan paraneminen näkyy myös koulumenestyksenä ja motoristen taitojen hallitseminen on yhteydessä lukuaineiden osaamiseen.



15.09.2020

Asia/8

Säännöllinen liikunta ja kohtuullinen istuminen vähentävät tuki- ja liikuntaelinten vaivoja, ehkäisevät ylipainoa ja tukevat terveyttä ja hyvinvointia monin tavoin. Aktiivinen ja liikunnallinen arki on yhteydessä myös parempiin oppimistuloksiin. Fyysisesti aktiivisen arjen tukemisen tulee korostua varhaiskasvatus-, koulu- ja oppilaitosympäristöjen lisäksi myös lasten ja nuorten koti- ja vapaa-ajan ympäristöissä."

## Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ja kolmen muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien pilottikokeilua fysioterapeuttien palkkaamisesta kolmen, alueellaan eniten ala-asteita sisältävän suurpiirin kouluille opetuksen ja opiskeluterveydenhuollon tueksi, motoristen taitojen ja liikkumisen lisäämiseksi sekä painonhallinnan ja tuki- ja liikuntaelinvaivojen ennaltaehkäisemisen tueksi.

Lausuntoa on pyydetty 23.9.2020 mennessä.

### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

### Lisätiedot

Laura Pikkarainen, johtajalääkäri, puhelin: 310 42617  
laura.pikkarainen(a)hel.fi  
Tuija Arvo, fysioterapian ylihoitaja, puhelin: 310 50223  
tuija.arvo(a)hel.fi

## Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, fysioterapeutin virkoja kouluihin opiskeluterveyden ja liikunnan tueksi, Karhuvaara Arja

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano